

DANIEL MARTINEZ FERRANDO

Lloc i data de naixement: València, 8 d'octubre de 1887.

Lloc i data de defunció: Mallorca, 8 de gener de 1953.

No fa encara mig any, doncs, als 66 d'edat, que ens deixava, que ~~ens~~ abandonava aquest món el poeta valencià, i en valencià, que avui volem honorar. Daniel, així com els seus germans Eduard i Ernest, es dedicà a les lletres. Fón l'únic dels tres, si no anem molt equivocats, que escriví versos. L'Eduard, que morí * pels carrers de la nostra ciutat, cultivà el periodisme i l'erudició històrica. L'Ernest, que gràcies a Déu encara viu, *i per molts anys viva,* radicat a Barcelona, es dedica a la investigació històrica i a la ~~novel·la~~ creació narrativa. Daniel, que escriví ~~novel·la~~ i viatges, era el poeta. Un poeta amb personalitat pròpia; un poeta que no produí copiosament, per desgràcia, puix que la seua labor per l'ímpetu, pel coratge en què fón produïda feia esperar un gran nombre de llibres de poemes. No fón així. Ell, que entre llibre i llibre de versos havia escrit alguna novel·leta, acabà per produir en prosa i - cal dir-ho - en prosa castellana. Però nosaltres no venim ací sino a parlar per cau-

sa de la seua obra en valencià que és la que d'una manera absoluta i exclusiva ens guanya el cor.

El moment és ben oportú. S'acaba de clausurar - i en termes familiars diríem s'acaba de desaparar la V Taula de Poesia- s'acaba de clausurar i formant part d'ella els Poetes de Taula han retut l'homenatge col·lectiu pertinent al seu company Daniel. (Altre tant que haveren fet els Poetes que no concorren mai a la nostra Taula !). Una carpeta, de les déset que s'hi han exhibit, titolada ESCUMES - en recordació del darrer llibre seu, antològic, i que no ha arribat encara a València - li recollia uns poemes; la portada i les il·lustracions han estat fetes per l'Enric Pertegàs. I precisament per l'Enric Pertegàs perquè aquest il·lustre il·lustrador fón qui exornà, amic i company, antigues obres de Daniel. Hem vullgut unir una volta més en una forta abraçada amical i artística, aquesta darrera abraçada, *els dos amics.*

Però si els Poetes de la V Taula li han fet l'homenatge pertinent d'una manera discreta, per manca d'espectele, però ben emotiva per superabundàcia cordial, el Círcul de Belles Arts ha vullgut fer, a part, un altre homenatge.

I ací estem, amics, per a repetir-vos que Daniel Mar-

tínez Ferrando és un dels tres poetes valencians que, en coronar En Teodor Llorente - any de l'Exposició Regional - es desprenien del frondós arbre llorentí: Miquel Duran i Tortajada, mort a la nostra ciutat; Jacint Maria Mustieles, que morí a Barcelona, i el nostre Daniel. Els tres amics, els tres poetes més representatius del renaixement literari valencià postllorentí que deixaven els ossos cadascú a una de les terres diferents de la nostra gran família lingüística: València, Catalunya Mallorcaes...

Daniel era - Daniel és, perquè els seus poemes són obra perdurable - el cantor de l'Horta; però d'una Horta tràgica. És un poeta trist, melancòmic. La melangia està diluïda per tota la seua obra poètica. És una poesia humana, colpidora. Carregats de sentiment els seus versos omplin els cor de llàgrimes i la pell de borró...

El seu primer llibre de poesies LA CANÇÓ DE L'ISOLAT, de l'any 1911, ^{que va} dedicar a l'excel·lentíssim poeta català Maragall va meréixer d'aquest unes paraules d'exaltat elogi i feia resaltar que en els poemes de tal llibre en què la temàtica era l'Horta valenciana, es contenia l'emoció més vivament poètica. La melangia que d'una manera senzilla

i clara infonia Daniel als seus versos "era natural i ir-reflexiva...com si la terra parlés tota sola, cantés, en la seua poesia"-escriví Maragall.

Poc després de la publicació d'aquest llibre Daniel es traslladava a l'Anglaterra. I des d'allí, des de Newcastle on Tyne, enviava una novel·la curta, en valencià, LA REINA, escrita en l'Alqueria de "es Palmes l'any 1911, que publicà EL CUENTO DEL DUMENGE, drama hotolà carregat d'emoció, de melangia, que, com hem dit ja, és la seua característica.

No s'oblidava de València el poeta. En aquella terra boirosa escrivia versos plens de llum, versos que després reuniria en volum, No s'oblidava de València. "L'amor a València - i ara copiem d'un escrit seu d'aquesta época - brilla al fons de la meua ànima sobre totes les coses; és la llum que ha il·luminat ~~totes les meues passes~~ totes les meues passes!"

En el seu llibre VORA LA MAR DEL NORD que edità la "Biblioteca de Poetes Valencians Contemporanis" en 1915, Daniel carrega més la nota ^f sentimental i tragicade l'Horta; i encara afegix l'enyor. Amb aquests ingredients tan plens de naturalitat en ell, els seus poemes arranques llàgrimes d'emoció. Daniel ^{em} és cor tot ~~em~~. No hi ha en tota la seua

obra una sola línia cerebral, una sola imatge poètica freda. Amb quina profunditat de veu amb quina càlida veu s'han de recitar els seus versos !

El llibre VISIONS DE L'HORTA, imprés a Barcelona en 1916, prologat per En Joan Maragall, conté algunes poesies dels seus llibres anteriors, ^{senyal} ~~señal~~ que ^{minva} ~~minva~~ la producció. Però la sinceritat amb que escriví els seus primers versos ^{resalta} ~~resalta~~ i es confirma cada vegada més. Després, un buid de vint anys. Un buid que Daniel ompli publicant novel·la i viatges. ^{edita} És en 1936 quan publica a Mallorca, on residia, un volum antològic, ESCUMES, ~~editat~~ en paper de fil.

Daniel Martínez Ferrando és un poeta valencià amb personalitat ben definida. La seua lírica és inconfusible. La seua personalitat, robusta. Una antologia de la lírica valenciana que no incorporara la seua obra, fóra inacceptable per incompleta. L'obra poètica de Daniel hauria de ser llegida, estudiada, pels més joves poetes actuals, als qual els manca profunditat humana perquè ^{és} ~~queden~~ amb el joc de la imatge poètica a flor de pell - i ^{que} ~~se~~ semblen tant els uns als altres - . Estudiant l'obra de Daniel i adreprent la lliçó que ^{s'hi} ~~es~~ desprèn ^e ~~podrien~~ do-

aquells poetes

donar consistència a les imatge hàbils però fredes que trobem en els seus escrits tan plens de pretencions com de falsetat.

Ha mort Daniel Martínez Ferrando ! "Amb ell -diu Mateu i Llopis - s'en va un dels més il·lustres escriptors postllorentins que portaren les lletres per les regions ~~del~~ més exquisides ^{des} quan anaven per les més apartades de la nostra Europa Occidental."

El judici és cert. Per aquesta raó li fem el present homenatge i demanem en memòria d'ell un ^{bellugar} bellugar de palmes, ja que no de palmes vegetals honorífiques, un bellugar de palmes batents per si podíem despertar-lo per tal que seguira escrivint poemes en la nostra dolça llengua valenciana.

Carles Salvador
